

Evidenčný list úlohy VVV

Názov úlohy:

Programové rozpočtovanie samospráv – aplikácia analýzy obalu dát

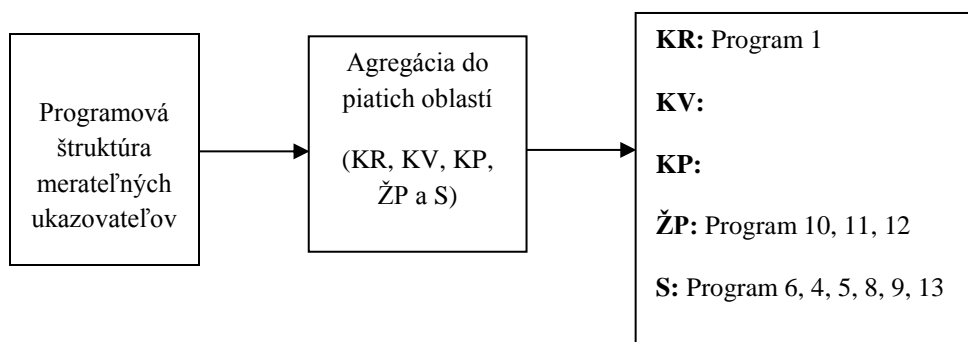
Anotácia:

Programová štruktúra rozpočtu pre obce a mestá je určená na základe zákonom stanovených kompetencií (zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov), ktoré definujú činnosti samosprávy na úrovni programov nasledovne: Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola, Program 2: Propagácia a marketing, Program 3: Interné služby, Program 4: Služby občanom, Program 5: Bezpečnosť, Program 6: Odpadové hospodárstvo, Program 7: Komunikácie, Program 8: Doprava, Program 9: Vzdelávanie, Program 10: Šport, Program 11: Kultúra, Program 12: Prostredie pre život, Program 13: Sociálne služby, Program 14: Administratíva.

Obec je základom **územnej samosprávy**, ktorá spravuje tieto záležitosti:

- komplexný rozvoj mesta/obce (KR) – stratégia, zahrnuje najmä územný rozvoj,
- komunálne vlastníctvo (KV) – budovy, stavby, pozemky, verejné priestranstvo (zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí),
- komunálne podnikanie (KP) – investície, evidencia podnikateľských zámerov, povolenie podnikania, verejné obstarávanie a pod. (upravuje VZN o podmienkach podnikania na území obce),
- životné prostredie (ŽP) – napr. rozvoj bývania a pod.,
- rozvoj služieb (S) – odvoz odpadu a iné.

Pretože nie každá samospráva má v programovom rozpočte zastúpené všetky programy je potrebné/užitočné (kvôli porovnateľnosti vybraných ukazovateľov) tieto programy *agregovať* do uvedených piatich oblastí (KR, KV, KP, ŽP a S):

Na základe analýzy webových stránok obcí na Slovensku sme vybrali programové rozpočty 21 samospráv: Detva, Humenné, Košice – juh, Košice – sever, Malacky, Nové Zámky, Nové Mesto n/V, Topoľčany, Trnava, Veľký Meder, Žilina, Vranov nad Topľou, Nitra, Čadca, Martin, Poprad, Šurany, Lučenec, Fiľakovo, Prešov, Levice

Dosiahnuté výsledky:

Boli dosiahnuté tieto relevantné výsledky (i) a (ii):

(i) Analýza alokácie výdavkov do programovej štruktúry v jednotlivých samosprávach ukázala, že táto štruktúra je v niektorých prípadoch rozdielna z hľadiska formálneho (číslovanie a názvy programov), ale aj obsahového. Z hľadiska obsahu najčastejšie dochádza k týmto rozdielnostiam:

- k spájaniu programov Komunikácie (7) a Doprava (8) s názvom „Doprava a miestne komunikácie“,
- problematika cestovného ruchu sa uvádza v programe Propagácia a marketing (2), ale aj v programe Kultúra (11),
- v programe Služby občanom (4) možno nájsť v rozpočtoch niektorých samospráv aj problematiku verejnoprospešných služieb a miestnych komunikácií,
- mimo obvyklej štruktúry sa vyskytujú programy Podpora malého a stredného podnikania, Rozvojových projektov (zámery realizované za cudzie zdroje), Podporná činnosť (spravidla korešponduje s pôvodným programom Interné služby (3)) a Ľudské zdroje, **Priemyselný park**,
- spájanie programov Kultúra (11) a Šport (10),
- začlenenie problematiky bývania do programu Sociálne služby (13),
- začlenenie problematiky verejného osvetlenia do programu Doprava (8),
- začlenenie problematiky vzťahov s verejnosťou do programu Propagácia a marketing (2),
- veľmi ťažko porovnateľnú programovú štruktúru so zavedenou štruktúrou programov majú samosprávy Čadca a Prešov.

(ii) Z hľadiska realizácie analýzy obalu dát, na základe uvedených rozdielností, sa ukazuje potrebné agregovať jednotlivé *programy do oblastí*, podľa príslušných obecných kompetencií. Pri následnom definovaní ukazovateľov v členení na vstupy a výstupy budeme predovšetkým vychádzať, v tomto konkrétnom prípade 21 samospráv, z programov, ktoré sú:

a) zastúpené vo všetkých programových rozpočtoch týchto samospráv, a to:

- Program 13 – Sociálne služby

b) identifikovateľné vo všetkých samosprávach po zohľadnení rozdielností, a to:

- Program 1 – Plánovanie, manažment, kontrola
- Program 4 – Služby občanom
- Program 5 – Bezpečnosť
- Program 8 – Doprava
- Program 9 – Vzdelávanie
- Program 10 – Šport
- Program 11 – Kultúra
- Program 12 – Prostredie pre život

c) Vzhľadom na to, že máme k dispozícii len údaje merateľných ukazovateľov z programových rozpočtov 21 samospráv dosiahnuté výsledky chápeme skôr z hľadiska perspektívneho, keď budeme postupne ukazovatele kompletizovať aj z iných zdrojov (Súvaha, Výsledovka a pod.). Myslíme, že „Bežné výdavky“ majú charakter vstupov (nie výstupov). Nie je potrebné, aby bol rovnaký počet ukazovateľov na vstupe aj výstupe. Je potrebné však dodržať pravidlo, že trojnásobok súčtu vstupov a výstupov by nemal presiahnuť počet analyzovaných samospráv. V tomto prípade máme 21

samospráv, tak súčet ukazovateľov vstupov a výstupov môže byť 7, pričom by mal byť definovaný viac ako 1 vstup a viac ako 1 výstup. Ďalej sa tiež prikláňame k ukazovateľu „Celková likvidita“.

Ďalší postup prác:

Budeme identifikovať ukazovatele v jednotlivých oblastiach (KR, KV, KP, ŽP, S) a rozčleníme ich na vstupy a výstupy. Navrhujeme takýto postup:

a) V každej oblasti definujeme merateľné ukazovatele (v prvej fáze nezáleží na počte, čím viac tým lepšie) a rozčleníme ich na vstupy a výstupy. Dostaneme teda 5 skupín ukazovateľov v členení na vstupy a výstupy.

b) V druhej fáze vyberieme len také ukazovatele, ktoré sa vyskytujú vo všetkých 21 programových rozpočtoch (v členení na vstupy a výstupy). Tu už musíme rešpektovať aj pravidlo o súčte vstupov a výstupov, ktorý nesmie presiahnuť číslo 7.

c) Aplikujeme výpočet pomocou modelov DEA.

d) Výsledky budeme prezentovať na seminári pre samosprávy a publikovať ako príspevok s názvom „Možnosti hodnotenia efektívnosti samospráv pomocou analýzy obalu dát“ v niektorom domácom a potom aj zahraničnom časopise.

Ako príklad môžeme použiť programový rozpočet samosprávy Levice na roky 2015 – 2017:

Výber ukazovateľov z programových rozpočtov samospráv

Samospráva	Oblasť	Program	Ukazovateľ	
			Vstup	Výstup
Levice	komplexný rozvoj mesta/obce (KR)	Program 1		
	komunálne vlastníctvo (KV)		Budovy a objekty Pozemky	Príjmy z prenajatých budov Príjmy z vlastníctva majetku
	komunálne podnikanie (KP)		Počet podnikateľských subjektov	Príjmy z podnikania
	životné prostredie (ŽP)	Program 10 Program 11 Program 12		
	rozvoj služieb (S)	Program 4 Program 5 Program 8 Program 9 Program 13		

Z tabuľky je zrejmé, že:

a) oblasti KR, ŽP a S tvoria **výdavkovú časť** programového rozpočtu (výdavky na jednotlivé programy) a ukazovatele na vstupe sú vyjadrené v peňažných jednotkách a na výstupe sú to konkrétne výsledky vyjadrené v príslušných merných jednotkách,

b) oblasti KV a KP tvoria **príjmovú časť** programového rozpočtu a majú charakter výstupov, pričom na vstupe vystupujú ako zdroje príjmov v príslušných merných jednotkách

Participácia:

Samosprávy SR, vysoké školy doma (FHI EU v Bratislave, FVS UPJŠ v Košiciach, PF UKF v Nitre) aj v zahraničí (AGU Astana v Kazachstane, Univerzita Kazaň v Ruskej Federácii).

Publikačné výstupy:

GRELL, Michal. Programové rozpočtovanie v územnej samospráve s podporou informačných technológií. In *Využitie kvantitatívnych metód vo vedecko-výskumnej činnosti a v praxi X : zborník príspevkov zo seminára : 29. – 31. máj 2013, Čingov – Slovenský raj* [elektronický zdroj]. - Bratislava : Vydavateľstvo EKONÓM, 2013. ISBN 978-80-225-3646-2, [S. 1-6].

KULTAN, Jaroslav - FRIČOVÁ, Darina - GRELL, Michal - SCHMIDT, Peter. Procesné modelovanie v samospráve SR. In *Verejná správa a spoločnosť : [vedecký časopis]*. - Košice : Fakulta verejnej správy Univerzity Pavla Jozefa Šafárika, 2013. ISSN 1335-7182, 2013, roč. 14, č. 2, s. 29-37.

ŽITNÝ, Rastislav - GRELL, Michal. Analysis of hospitality in selected hotels of the Nitra region. In *Science for education - education for science. International conference. Science for education - education for science : 4th international conference : proceedings of abstracts : Nitra, 2015.* - [Nitra] : Faculty of Central european studies of Constantine the Philosopher university in Nitra, 2015. ISBN 978-80-558-0845-1, s. 49.

SCHMIDT, Peter - KULTAN, Jaroslav - PITTNER, Ján - GRELL, Michal - HORNIÁKOVÁ, Veronika. Niektoré aspekty dostupnosti webových stránok obcí. In *Ekonomické aspekty v územnej samospráve III : recenzovaný zborník príspevkov z vedeckej konferencie, Košice, 20.9.2012.* - Košice : Univerzita P.J. Šafárika v košiciach, Fakulta verejnej správy, Katedra ekonomiky a riadenia verejnej správy, 2012. ISBN 978-80-8129-015-2, s. 121-130.